Uvodnik

Piše
Denis ROMAC

Balkanske provokacije i u Rusiji

Nije trebalo dugo da balkanske podjele stignu i do svjetske nogometne priredbe u Rusiji. Slavlje Švicarske nakon pobjede nad Srbijom zasjenili su švicarski reprezentativci kosovskih korijena, Xherdan Shaqiri i Granit Xhaka. Okrenuti prema srpskim navijačima na tribinama oni su rukama prikazali simbol dvoglavog orla, koji se nalazi na albanskoj nacionalnoj zastavi. I to nije bilo sve, jer Shaqiri je nosio i posebno izrađene kopačke, od kojih je jedna na sebi imala švicarsku, a druga kosovsku zastavu.

Ovdje je riječ o tipičnoj balkanskoj provokaciji, koja se, dođuše, ne može mjeriti s onom bizarnom zgodom prije nekoliko godina u Beogradu. Tada je susret reprezentacija Srbije i Albanije u Beogradu prekinut nakon što je dron na teren spustio zastavu »Velike Albanije«, što je izazvalo tučnjavu i opći kaos. Međutim, sadašnji kontekst je drukčiji. Ono je bila kvalifikacijska utakmica za Euro, a ovdje je riječ o svjetskom nogometnom turniru.

Ipak nešto. Sada nisu igrale Albanija i Srbija, nego Srbija i Švicarska. Zato su Shaqiri i Xhaka svojim nezrelim postupcima iskazali nepoštovanje i prema Švicarskoj za koju igraju. Njihovo provociranje Srba na stadionu i Kalinđanđu nije naišlo na razumijevanje u njihovoj švicarskoj domovini. Švicarski mediji slave njihovo nogometno umijeće, ali negoduju zbog njihovog nesportskog ponašanja. Tim više što je riječ o izvanmo darovitim mladim nogometašima, koji su navodno još prije nekoliko godina javno obećali da takvim provokacijama više neće slaviti svoje nogometne uspjehe. No očito je lakše obećati nego učiniti. A to je i tako balkanski.

Sjetimo se samo koliku je buru nedavno u Njemačkoj izazvao postupak njemačkih reprezentativaca Mesuta Özila i Ilkaya Gündogana. Fotografiranje s Erdoganom, koji ih je iskoristio u svojoj predizbornoj kampanji, naišlo je na oštre kritike u njemačkoj javnosti, nakon čega se postavilo pitanje je li Özilova i Gündoganova domovina Njemačka ili Turska. U jednom je trenutku bio upitan i njihov odlazak u Rusiju. I nogometaši moraju poštovati temeljne vrijednosti na kojima počiva društvo.

Valja imati na umu da i FIFA zabranjuje političke poruke, a pogotovo političke provokacije, na nogometnim stadionima. A ovdje se nesumnjivo radi o nacionalističkoj, pa i velikoalbanskoj provokaciji, premda se mora spomenuti i da podizanje tenzija prije utakmice »sa Šiptarima« od strane srpskih tabloida i političara takoder nije bilo bez učinka. Zato ovaj slučaj ne bi smio ostati bez odgovarajuće reakcije FIFA-e. Srpski nogometni savez već je kažnjen u Rusiji zbog navijanja srpskih navijača, iako nitko ne zna o čemu se točno radilo. Ovaj put se sve odvijalo pred kamerama, što je dodatan razlog zbog kojeg ovakve provokacije moraju biti sankcionirane. Svi dobro znamo do čega sve može dovesti ignoriranje balkanskih čarki i sukoba. A mi ovaj put možemo biti zadovoljni što nismo protagonisti, nego samo promatrači. Neka tako i ostane.

DRAMA SA SRETNIM KRAJEM Riječki atletski trener Branislav Poznanović čudom ostao živ nakon stravičnog događaja na Kantridi

Čuo sam: »Pazi« i osjetio kako mi se koplje zabija u glavu

Ivana VAUPOTIĆ
Snimio: Marko GRACIN

RIJEKA » Trebala je to biti još jedna obična subota. Branislav Poznanović, nekadašnji atletičar, a danas aktivni 72-godišnji veteran »Kvarnera« i predsjednik Zbora atletskih sudaca Rijeke je, kao i svakoga dana, nakon budenja odradio jutarnju tjelovježbu, koja između ostalog podrazumijeva seriju od 25-30 trbušnjaka i sklekova, pojeo žlicu meda s dumbirom, napravio doručak i popio crnu kavu bez mlijeka. Potom se spremio i kemno na sa dionicom Kantrida gdje ga je čekala nova sudačka obaveza, ovoga puta u okviru Savenske lige, niti ne sluteći da će tu subotu još dugo pamtiti. Da je koplje odletjelo samo mrvicu više lijevo ili desno Branislav Poznanović ne bi danas popričao s nama o priču koja je, pukom srećom, završila bez kobnih posljedica. A još će je puno puta prepričavati...

Ne samo on, već i neki novi naraštaji atletičara. Priču u kojoj ga je tijekom natjecanja koplje pogodilo u glavu, a on je ostao dovoljno priseban da ga izvuče, ruknom zaustavi krvarenje i pri punoj svijesti dočeka dvoipolsatnu operaciju po završetku koje je liječnika pitao hoće li moći u rujnu nastupiti na Balkanskom prvenstvu u Sloveniji. Priču koja ima sretan kraj. Sretan jer Branislav Poznanović osim manjih poteškoća s vidom na lijevo oko nema nikakvih problema. Opet svakoga jutra radi svoje vježbe istezanja i trbušnjake strpljivo križajući dane na kalendaru do prvoga kontrolnoga pregleda nojem se nada da će od liječnika dobiti zeleno svjetlo da se opet punom parom može posvetiti onome što najviše voli. Atletici.

Pazi, koplje

– Uh, kad se sjetim kako je sve moglo završiti... Ali, da budem iskren, uopće ne razmišljam o tome. Nisam tako razmišljao niti u bolnici, najvažnije je da me ništa ne boli. A nije me boljelo niti kada me koplje pogodilo u glavu, bio je to više osjećaj kao da mi je netko bacio kamen u glavu, tako da sam osjetio samo udarac. Čak nije bilo niti previše krvi, osim na mojoj majci. U prvom se trenutku nisam uplašio, kasnije me malo uhvatila panika jer sam se bojao da ne ostanem nepokretan. To me jedino mučilo. Ništa drugo. Srećom, još sam živjeli tu. Živ sam.

Evo što se zapravo dogodilo... Natjecanje je počelo u 10 sati, o ohrizmu da je bilo prijepodne, velik broj sudaca nije mogao doći, čak me jedan kolega nazvao da radi i da će doći kasnije pa sam ja uskočio na njegovo mjesto da bi natjecanje moglo početi. Ja sam bio povjerenik natjecanja. Činjenica je da smo imali mali broj sudaca na raspolaganja pa su tu uskočili neki treneri. Dogovor je bio da nakon svaga hica idem po koplje, vratim ga kod mreže za disk, vratim se na svoje mjesto za sudenje na bacalištu, podignem bijelu zastavicu i dam znak da je dobacište spremno, što znači da isključujem zelenu da baciti koplje. No, nakon što sam domio koplje kod mreže za disk i pokušao se okrenuti te đima vraćao na svoje mjesto na dobacište, jedan od trenerа, koji je sudio zbog nedostatka sudaca, dao je znak da natjecatelj može baciti koplje. Kotiga u tom trenutku vikne: Pazi, koplje! Dok sam shvatio što se dogada koplje mi se zabilo u glavu. Izvadio sam ga, sutkinja Ljubica Radošević zvala je hitnu pomoć, a ja sam završio na neurokirurgiji u Sušačkoj bolnici.

Operirao me doktor Dean Ganito, operacija je trajala dva i pol sata, a doktor mi je rekao da sam imao sreće što je koplje pogodilo najtvrđu lubanjsku kost jer da je samo malo otišlo desno ili lijevo ne bih bio živ. Ta je kost jedino oštećena, s vremenom će mi trebati staviti plastiku. Sa glavi imam 27 šavova, a prebrojao mi ih je cimer u bolničkoj sobi. Svi pregledi pokazuju da je sve u redu, nemam nikakvih bolova, jedini problem je lijevo oko na koje sam u početku gledao kao kroz maglu, potom su mi se preljevale plava i smeđa boja, a sada je ostala samo plava boja

Poznanović je sam izvukao koplje iz potiljka, rukom zaustavio krvarenje i pri svijesti dočekao dvoipolsatnu operaciju koja mu je ostavila 27 šavova na potiljku

Što ću raditi tijekom ovih mjesec dana? Kolače. Jako volim jesti slatko i raditi kolače. I nije mi teško raditi ih u bilo koje doba dana ili noći. Uhvati me želja za slatkim, ja napravim neki kolač. Hoćeš voćni, hoćeš roladu, hoćeš rafaello. Sastojke ne važem, sve radim od oka

Što najviše pamtim iz karijere? Prvenstvo Jugoslavije na Kantridi 1969. godine na kojem sam u štafeti 4x400 metara s pokojnim Matijom Gladom, Željkom Komadinom i Lucianom Sušnjem osvojio drugo mjesto. Ja sam trčao treću izmjenu i pukao sam zadnji 20 metara. Prestigao me Medimurec iz Partizana, a Luciano više nije mogao stići taj zaostatak. I tada je Vilko Luncer napisao: Poznanović je bio žrtva vlastitog tempa. Nisam htio uzeti tu medalju jer su mi svi predbacivali da sam krv što nismo prvi

Doktor mi je rekao da sam imao sreće što je koplje pogodilo najtvrđu lubanjsku kost jer da je samo malo otišlo desno ili lijevo ne bih bio živ. Ta je kost jedino oštećena, s vremenom će mi trebati staviti plastiku. Svi pregledi pokazuju da je sve u redu, nemam nikakvih bolova, jedini problem je lijevo oko na koje sam u početku gledao kao kroz maglu, potom su mi se preljevale plava i smeđa boja, a sada je ostala samo plava boja

Željkom Komadinom. Toga dana sve je bilo uobičajeno, raspoloženje sam ljude, popunili smo dalj, vis i cilj, ali nismo imali ljude za daljinska bacanja, koplje, vortex i disk. Tako da su sudili treneri i to je jedina pogreška. Ne kriviše u zatvorenom prostoru, ali kažu da bi s vremenom trebalo sve normalizirati.

Tko je taj Poznanović?

U bolnici sam bio deset dana. Najgori mi je osjećaj bio kad sam se probudio nakon operacije u bolničkoj sobi jer nisam znao gdje sam i tu sam malo osjetio strah jer sam se osjećao izgubljeno. Kad su došli Luciano Sušanj i doktor Mladen Peršić, osjetio sam olakšanje i svega se sjetio. I onda opet nelagoda, morao sam na wc, a sestre mi nisu dale da ustanem. A ja sam najnormalnije hodao! Kao što hodam i danas.

Bila je to moja prva nezgoda tijekom svih ovih godina sudenja, a za suca sam počeo 1969. godine zajedno s Lucianom Sušnjem i nekadašnjim direktorom kluba

Na prvoj viziti pitao sam doktora Štimca hoću li u rujnu moći nastupiti na Balkanskom prvenstvu u Ljubljani. Nisam ga pitao što će biti sa mnom, jedino mi je bilo važno da dobijem potvrdan odgovor da mogu ići u Sloveniju. Rekao je da ćemo se dogovoriti. Drugi-treći put kad je došao u vizitu pitao sam ga: Doktore, hoćemo se sada dogovoriti oko Slovenije? Pitao me kada se održava natjecanje, rekao sam mu da je u rujnu i on mi je odgovorio da mogu ići. Ja sam počeo vikati: Juhuuuu!

li u rujnu moći nastupiti na Balkanskom prvenstvu u Ljubljani. Nisam ga pitao što će biti sa mnom, jedino mi je bilo važno da dobijem potvrdan odgovor da mogu ići u Sloveniju. Rekao je da ćemo se dogovoriti. Drugi-treći put kad je došao u vizitu pitao sam ga: Doktore, hoćemo se sada dogovoriti oko Slovenije? Pita kada se održava natjecanje, kažem u rujnu, a on da mogu ići. Počeo sam vikati: Juhuuuu! U tom sam trenutku bio najsretniji čovjek na svijetu! Atletika mi je sve u životu. Odustjeh trčim, nek' ga da sam igrao i rukomet u kojem sam bio dobar, kao i u gimnastici, ali sam se jedan put odlučio za atletiku. Jednostavno volim trčati.

Lucianove spačke

Atletiku sam počeo trenirati 1964. godine, bili smo odlična generacija kojoj ništa nije bilo teško napraviti za klub. Što najviše pamtim iz karijere? Prvenstvo Jugoslavije na Kantridi 10. kolovoza 1969. godine na kojem sam u štafeti 4x400 metara s pokojnim Matijom Gladom, Željkom Komadinom i Lucianom Sušnjem osvojio drugo mjesto. Ja sam trčao treću izmjenu i pukao sam zadnjih 20 metara. Prestigao me Medimurec iz Partizana, a Luciano više nije mogao stići taj zaostatak. I tada je Vilko Luncer napisao: Poznanović je bio žrtva vlastitog tempa. Nisam htio uzeti tu medalju jer su mi svi predbacivali da sam krv što nismo prvi. Tako da kod kuće imam samo diplomu koju su mi donijeli, a koje smo dobivali u medaljama. Nisam još dugo bio aktivan atletičar jer mi je nedugo nakon prvenstva palka Ahilova tetiva. Jako volim trčati, trčao sam 100, 200 i 400 metara te 100 prepone, ali najviše mrzim trčati 200 metara. I zbog Luciana! Na treningu smo uvježbavali start, on me uvijek cimao, a ja bih nasjeo, krenuo i za kaznu zaradio 200 metara. Još se i danas toga jako dobro sjećam, ha, ha,ha.

Što ću raditi tijekom ovih mjesec dana? Posvetiti se svojoj drugoj ljubavi. Kolačima. Jako volim jesti slatko i raditi kolače. Uhvati me želja za slatkim, ja napravim neki kolač. Hoćeš voćni, hoćeš roladu, hoćeš rafaello. I uvijek nosim curama u kolačarju, tajnici Katiji i direktorici Ivi. I svi me hvale. Specijalitet? Nemam ga, kažu da dobro radim sve kolače. Sastojke ne važem, sve radim od oka. Još kao dijete sam gledao kako mama stalno nešto mijesi, probao i shvatio da mi to dobro ide.

Zbor sudaca

I počet ću pisati knjigu o organizaciji Zbora atletskih sudaca Rijeke. Davnih dana je sada pokojni Vasilije Gojtan došao na stadion i rekao da se prihvatim organizacije sudačkog zbora u Rijeci. Ostalo je povijest. Najorganiziraniji smo i najbolji sudački zbor. Ja sam u ožujku od strane Hrvatskog atletskog saveza proglašen najboljim suvremenim u 2017. godini, a »Kvarner« je dobio priznanje za najbolju organizaciju natjecanja. Imamo jako dobru suradnju sudaca i kluba, malo tko u Hrvatskoj je tamo hodogen poput nas. I veteranska sekcija osnovana je u Rijeci, kao i Savez veterana Hrvatske. Sve je poteklo u Rijeci, prvi miting i prvenstvo veterana prije 20 godina. Ja sam u Grčkoj i učlanio Hrvatsku u europsku atletsku federaciju veterana, kasnije i u svjetsku atletsku federaciju veterana.

Čime se još volim baviti i slobodno vrijeme? Plesati. Nekada sam plesao folklor, 18. kolovoza bivši folklorski dolaze u Rijeku na godišnji odmor pa imamo fešta. Već smo rezervirali restoran, muziku, pozvani ste! To je i najbolji dio Balkanskog prvenstva. Joj, kad se samo sjetim Balkanskog prvenstva u Zagrebu. Naša nekadašnja atletičarka, a sada trenerica, Dragana Ciganović i ja smo vježbali kako čemo zabavljati goste, Dragana je čak i kupila maramu za trbušni ples. Kad ono, fijasko! Zašto? Zato što smo fešta organizirali poslije druguga dana natjecanja, umjesto kao i svi nakon prvoga dana. Tako da su svi otišli kućama, a fešta se nije održala.

Riječke sestre, Pitkamaki i Šebrle

Poznanovićeva nezgoda nije jedina nezgoda s kopljem koja se dogodila na Kantridi. Davnih dana atletiku su u »Kvarneru« trenirale dvije sestre bliznakinje Ojag se prezimena nitko u klubu ne može sjetiti, a na jednom od treninga jedna je sestra kopljem drugoj probila lice. Nezgoda je, na sreću, završila bez većih posljedica.

Ljubitelji atletike zasigurno se sjećaju nezgode na Dijamantnoj ligi u Rimu 2007. godine na kojoj je osvajač olimpijskog srebra u Pekingu 2008. godine i svjetski prvak iz Osake 2007. godine, Finac Tero Pitkamaki, koljem pogodio francuskoga skakača u dalj Salima Sdirija, koji je skupljao svoje stvari po završetku natjecanja kada se Pitkamaki spremao za novi hitac. No, Finac je izgubio korak, koplje je sklinulo, poletjelo u neželjenom smjeru, završilo izvan segmenta i pogodilo Sdirija u desnu stranu leđa. Francuz je zaradio tri centimetra duboku ranu i pet šavova, nakon čega je pušten na kućnu njegu.

No, 74-godišnji njemački sudac Dieter Strack, nije bio te sreće, na mitingu u Düsseldorfu koplje ga je pogodilo u grlo, presjeklo karotidu i ubrzo je preminuo.

Roman Šebrle, jedan od najboljih desetobojaca svih vremena, za dlaku je izbjegao smrt od koplja koje ga je na pripremama u Južnoafričkoj republici pogodilo u desno rame. Ljeđnik mu reklo da se tu radilo o 20 centimetara koji su mogli za posljedicu imati koban ishod.